

■ Wykaz imion dla polskich dzieci

Autor: Bogumił Rudawski (IZ)

Pierwszego listopada 1941 r. namiestnik Rzeszy w Kraju Warty Arthur Greiser opublikował rozporządzenie o obowiązku nadawania dzieciom polskim imion wyłącznie na podstawie przygotowanego wykazu. Wykaz ten obejmował ponad 450 słowiańskich imion męskich i żeńskich, przeważnie historycznych, przestarzałych i nieużywanych. Zgodnie z wolą poznańskiego *gauleitera* niemieccy urzędnicy mogli rejestrować dzieci, którym rodzice nadali imię wybrane z listy. Ponadto każdy nowonarodzony Polak otrzymywał drugie imię - Kazimierz lub Kazimiera. Podwójne imię miało stać się znakiem identyfikującym i naznaczającym Polaków w Kraju Warty.

Należy podkreślić, iż wytyczne Greisera opublikowane zostały ponad pół roku po wejściu w życie rozporządzenie Heinricha Himmlera o niemieckiej liście narodowościowej i odnosiło się do regulacji zawartych w tym dokumencie. W rozporządzeniu szefa policji niemieckiej i równocześnie *Reichsführera SS* wyodrębniono cztery kategorie przynależności narodowościowej, do których kwalifikowano Niemców lub osoby uznane za Niemców. Podstawowymi kryteriami dokonywania wpisu na *volkslistę* były świadomość narodowościowa i polityczna oraz - ustanowiona przez Himmlera - „wartość rasowa”, zgodnie z którą na liście mogły znaleźć się osoby, które z rasowego punktu widzenia uznano za pożądane dla niemieckości. Przeważnie kwalifikowano je do III lub IV kategorii niemieckiej listy narodowościowej. Ten system segregacji uzupełniała kategoria tzw. poddanych Rzeszy Niemieckiej (*Schutzangehörige des Deutschen Reiches*). Była to fasadowa i odwołująca się do czasów kolonialnych konstrukcja prawna, pod którą kryło się przyzwolenie na całkowitą dyskryminację osób, które znalazły się poza *volkslistą*. Praktyka wpisów na niemiecką listę narodowościową różniła się w poszczególnych jednostkach administracyjnych ziem wcielonych, gdzie obowiązywały jej przepisy. W Kraju

Warty *volkslista* objęła ok. 10% mieszkańców okręgu, w tym praktycznie wszystkich etnicznych Niemców. Większość Polaków, pozbawiona swojego obywatelstwa, stała się poddanymi Rzeszy. Docelowo ich wyróżnikiem miało być również podwójne słowiańskie imię, co ostatecznie miało ich odróżniać od Niemców i być kolejną formą dyskryminacji na tle narodowościowym.

Dyskusyjny pozostaje działania zasięg działania rozporządzenia. O nadawaniu imion zgodnych z wykazem decydowali ostatecznie niemieccy pracownicy Urzędu Stanu Cywilnego i prawdopodobnie od ich osobistej decyzji zależało to, czy każde polskie dziecko nosiło imię z listy oraz drugie obowiązkowe imię. W każdy razie, nie wszystkie dzieci urodzone na obszarze Kraju Warty po listopadzie 1941 r. nosiły jedno z wskazanych imion. Nie ma pewności, czy wynikało to z celowych działań urzędników czy też nieznamość prawa. Kwestia ta wymaga niewątpliwie dalszych badań.

Poniżej publikujemy czterostronicową listę imion dla polskich dzieci. Listę tę odnaleziono tuż po wojnie w Urzędzie Stanu Cywilnego w Poznaniu i przekazano na ręce Karola Mariana Pospieszalskiego, twórcy sekcji dokumentacyjnej Instytutu Zachodniego. Z tego powodu na stronie pierwszej i trzeciej widnieje jego podpis. Wykaz przechowywany jest obecnie w Archiwum II Wojny Światowej IZ pod sygn. I. Z. Dok.I-48.

Bogumił Rudawski - dr, pracownik Instytutu Zachodniego, historyk, zajmuje się dziejami okupacji niemieckiej w Polsce i II wojną światową.

Fot. 1. Wykaz imion

<u>Vornamen für polnische Kinder.</u>				
I.				
<u>Männliche.</u>				
B.				
Będzimierz	Bogumir	Bolesław	Bóżydar	Broniwoj
Będzisław	Bogusław	Borysław	Bożysław	Budzigniew
Błażej	Bogusz	Borzymierz	Bratumi	Budzimi
Błogosław	Bojomir	Borzysław	Bratusław	Budzimierz
Bogdan	Bolebor	Borzywoj	Brodzisław	Budżimir
Boguchwał	Boleczeńst	Bożebor	Bronimierz	Budzisław
Bogufa	Bolemierz	Bożesław	Bronimir	Budziwoj
Bogumi	Bolemys	Bożewoj	Bronisław	-----
C.				
Chleb	Chronisław	Cichomir	Cieszygor	Czesław
Chlebosław	Chwalibog	Cichomi	Cieszymierz	Częstobor
Chociebor	Chwalimir	Cichosław	Cieszymi	Częstogniew
Chociemierz	Chalimierz	Ciechomierz	Cieszegrad	Częstomierz
Chociesław	Chwalisław	Cierpimir	Cieszysław	Częstowoj
Chocisław	Chytomir	Cierpisław	Czcibor	Czczimisław
D.				
Dalegor	Dobiemierz	Dobronieg	Domasław	Drogomys
Dalemierz	Dobiesław	Dobrosław	Domysław	Drogosław
Dalomi	Dobrociech	Dobrowiest	Dorosław	Dzierżykraj
Długomi	Dobrogniew	Dobrowieść	Drogomierz	Dzierżymierz
Długomir	Dobromierz	Dobrowoj	Drogomi	Dzierżymir
Długosław	Dobromir	Domamierz	Drogomir	Dzierżysław
Dobiegniew	Dobromys	-----	-----	-----
E.				
Gniewomierz	Godzimierz	Gorzysław	Gościgrad	Gosław
Gniewomir	Godzimir	Gościmierz	Gościsław	Grodzisław
Godysław	Godzisław	Gościmi	Gościwit	Grzymisław
I.				
Iścisław	Izasław	Idzi	-----	-----
J.				
Jacek	Jaczewoj	Jarogniew	Jaropek	Jerzy
Jacław	Janisław	Jaromierz	Jarosław	-----
K.				
Kamierz	Kazimierz	Krzesimierz	Krzesisław	Krzywosąd
L.				
Lechosław	Lubomir	Ludomierz	Lutobor	Lutomi
Lekomierz	Lubomys	Ludomys	Lutogniew	Lutosław
Lubomierz	Lubosław	Ludosław	Lutomierz	Lutomys
Lubomi	-----	-----	-----	-----

Wł. R. Pajmowski

21

M.				
Mecimierz	MiŁostyjj	Mnożysław	Mścibor	Myślibor
Mierogniew	Miłowit	Modlibóg	Mścigniew	Myślimir
Mieronieg	MiŁowuj	Mojmierz	Mścisław	Myślisław
Mierosław	Mirosław	Morzysław	Mściwoj	
N.				
Naczesław	Namysław	Niedamierz	Niezanysław	Nosisław
Nadmierz	Niecisław	Niegomierz	Niegosław	
P.				
Pakosław	Prym	Przedzimir	Przemysław	Przybymierz
Pęcisław	Przebysław	Przedziszaw	Przesław	Przybyrad
Pękosław	Przecław	Przedwoj	Przybyczest	Przybysław
Pólenir	Przedbor	Przemil	Przybygniew	Przybywoj
Prosimierz	Przedpek			
R.				
Racibor	Radomysław	Radzimir	Ratymir	Rościmierz
Racimierz	Radowit	Radzimir	Ratysław	Rościszaw
Racisław	Radociech	Radziszaw	Rolisław	Rosław
Radomierz	Radosław	Radziwoj	Rościgniew	Rozmysław
Radomir				
S.				
Sadomierz	Skarbimierz	Sobiesław	Stosław	Suliwoj
Sadosław	Skarbimir	Spycigniew	Stronisław	Sulpicjusz
Samomysław	Sławowoj	Spycimierz	Strzeżymierz	Swatosz
Sedzimir	Sławobor	Spitogniew	Strzeżymir	Świętobor
Sędzimir	Sławogost	Spitosław	Strzeżysław	Świętomierz
Sędziszaw	Sławomierz	Stanimierz	Strzeżywoj	Świętomir
Sędziwoj	Sławomir	Stanimir	Swatosz	Świętopek
Sieciesław	Sławoj	Stanisław	Sulimierz	Świętorad
Siemisław	Sławosz	Stojgniew	Sulimir	Świętosław
Sierosław	Sławupnik	Stojmierz	Sulirad	Szczesny
Siestrzemi	Sobiebor	Stojsław	Sulisław	Szukosław
Siestrzewit	Sobiesad			
T.				
Tęgomierz	Tomisław	Trzebieszaw	Trzebowit	Tworzymierz
Tolisław	Trzebimierz	Trzebomysław	Twardosław	Tworzysław
U.				
Ubyśław	Unimierz	Unisław		
W.				
Warcisław	Wiślimir	Włodzimierz	Wojciech	Wszeciech
Wacław	Witomierz	Włodziszaw	Wolimierz	Wszegniew
Wawrzyniec	Witomysław	Włodziwoj	Wolimir	Wszemierz
Więcemi	Witosław	Włościbor	Wróćmierz	Wszemi
Więcemi	Wityśław	Włościszaw	Wróćwoj	Wszera
Więcieszaw	Wlastybor	Wojmierz	Wróćisław	Wyszemierz
Więlisław	Wlastymir	Wojmir	Wszebad	Wyszysław
Wierzchosław	Wlastimir	Wojśław	Wszebor	
Wierzchosław	Włodzimir			

Z.				
Zasław	Zbrosław	Zdzimierz	Zelimir	Ziemowit
Zbigniew	Zbylut	Zdzisław	Zelislaw	Znatysław
Zbisław	Zbysław	Zdznowj	Zerosław	Zywislaw
Zbroislaw	Zdosław	Zegota	Ziemislaw	Zytomir
Zbromierz	Zdzibor	-----	-----	-----
II.				
<u>Weibliche.</u>				
B.				
Bogzislawa	Bogusława	Boryslawa	Bożysława	Bronislawa
Blogoslawa	Boguwoła	Borzysława	Bratuniła	Budzimiła
Bogdana	Bojomira	Bożeciecha	Bratusława	Budzimira
Boguchwała	Bolehora	Bożena	Brodzislawa	Budzislawa
Bogumiła	Bolesława	Bożesława	Bronimira	Budziwoja
C.				
Chleboslawa	Chwalimira	Cichomira	Cierpisława	Czcibora
Chocislawa	Chwalislawa	Cichomiła	Cieszymiła	Czesława
Chociesława	Chytonira	Cichoslawa	Cieszyslawa	Czcimislawa
Chronislawa	-----	-----	-----	-----
D.				
Daromiła	Dobrochna	Dobromira	Domasława	Drogomira
Długomiła	Dobrogniewa	Dobroniega	Domyslawa	Drogoslawa
Długomira	Dobromiera	Dobrosława	Dorosława	Dzierzymira
Długoslawa	Dobromiła	Dobrowoja	Drogomiła	Dzierzyslawa
Dobiesława	-----	-----	-----	-----
G.				
Gniewomira	Godzislawa	Gorzyslawa	Gościslawa	Grodzislawa
Godyslawa	Goryslawa	Gościmiła	Goslawa	Grzymislawa
Godzimira	-----	-----	-----	-----
I.				
Iścislawa	Izasława	-----	-----	-----
J.				
Jacława	Janina	Janislawa	Jarogniewa	Jarosława
Jadwiga	-----	-----	-----	-----
K.				
Kazimiera	Krzesislawa	-----	-----	-----
L.				
Lechosława	Lubomiła	Luboslawa	Lutobora	Lutomiła
Letoslawa	Lubomira	Ludoslawa	Lutogniewa	Lutosława
Lubomiera	-----	-----	-----	-----
M.				
Małgorzata	Mieroslawa	Mnożyslawa	Mścislawa	Myślimira
Mierogniewa	Miłowita	Modliboga	Myślibora	Myślisława
Mieroniega	Mirosława	Morzyslawa	-----	-----

Wł. Roguski

N.				
Nacisława	Niecisława	Niegosława	Nosisława	Namysława
P.				
Pakosława	Pelagia	Przebysława	Przedzisława	Przybygniewa
Pęcisława	Polemira	Przecława	Przesława	Przybysława
Pękosława	Pryska	Przedzimira		
R.				
Racibora	Radomira	Radzimira	Rollaława	Rosława
Racisława	Radociecha	Radzisława	Rościsława	Rozmysława
Radomiła	Radosława	Ratysława		
S.				
Sanosława	Sławomiera	Spitosława	Stronisława	Świętochana
Sędzimira	Skarbinira	Stanimira	Strzeżymira	Świętomira
Sędzisława	Sławomiła	Stanisława	Strzeżysława	Świętosława
Siecisława	Sławomira	Stojsława	Sulimira	Szczęsława
Siemisława	Sobiesława	Stosława	Sulisława	Szukosława
Sierosława				
T.				
Tarsylja	Tomisława	Trzebieszława	Twardosława	Tworzysława
Tolisława				
U.				
Ubysława	Unisława			
W.				
Warcisława	Wierzchosława	Włodzimiera	Wojciecha	Wzeciecha
Wacława	Wiślimira	Włodzisława	Wolimira	Wszegniewa
Wiarosława	Witosława	Włościsława	Wróciwoja	Wszemiła
Więcemiła	Wityslawa	Wójmira	Wrócisława	Wyszeniega
Więcysława	Wlastymira	Wojysława	Wszebora	Wyszęsława
Wielisława				
Z.				
Zasława	Zbroisława	Zdobysława	Zelisława	Znatysława
Zbigniewa	Zbrosława	Zdzisława	Zerosława	Zywisława
Zbisława	Zbysława	Zelimira	Ziemisława	Zytomira

Źródło: I.Z. Dok. I-48.